Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Pen-y-bont ar Ogwr
15 Mehefin 2020
Drwy Skype

Nodiadau'r Cyfarfod

Yn Bresennol	**Sefydliad**
Alyson Francis	LlC
Mike Evans	CNC
Dorian Lloyd	HDC
Paul Harris	Yr Adran Gwaith a Phensiynau
Y Cynghorydd Rod Shaw	Panel Craffu'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus
Heidi Bennett	Cymdeithas Sefydliadau Gwirfoddol Pen-y-bont ar Ogwr (BAVO)
Helen Hammond	Cymorth Partneriaeth
Huw Jakeway	Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru
Judith Jones	Cymorth partneriaeth
Katy Chamberlain	Busnes mewn Ffocws
Marcus Longley	Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf
Y Cynghorydd Richard Young	Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr
Martin Morgans	Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr
Mark Brace	PCC
Eirian Evans	Gwasanaeth Caffael Cenedlaethol Cymru
Richard Hughes	Awen
Simon Pirotte	Coleg Pen-y-bont ar Ogwr
Ymddiheuriadau	
Mark Shephard	Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr
Y Cynghorydd Huw David	Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr
Joanne Oak	V2C

Rhif	**Sylw**	**Cam Gweithredu**
1	**Croeso a chyflwyniadau**	
1.1	Croesawodd MB aelodau'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus i'r cyfarfod rhithwir. Bydd y cyfarfod cyntaf hwn ers yr achosion o Covid-19 yn canolbwyntio ar adferiad ac adolygu sut, yng nghyd-destun ein cynllun, y gallwn weithio mewn gwahanol ffyrdd i ddelio â materion sy'n deillio o hynny. Bydd yn bwysig i'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus gyd-fynd â grwpiau eraill sy'n gweithio ar adferiad er eglurder ac osgoi dyblygu.	
2	**Covid-19**	
2.1	**Y Sefyllfa Bresennol a Materion Uniongyrchol**	
	Rhannodd y partneriaid wybodaeth am effaith Covid-19 ar eu priod wasanaethau a thynnu sylw at faterion sy'n codi megis iechyd meddwl, tlodi bwyd, mwy o hawliadau am fudd-daliadau, trais domestig. Mynegwyd pryder am effaith llacio'r cyfyngiadau a hefyd yr effaith	

MAE'R DDOGFEN YMA HEFYD AR GAEL YN SAESNEG. THIS DOCUMENT IS ALSO AVAILABLE IN WELSH

	hirdymor ar gyflogeion a busnesau unwaith y daw'r cynllun ffyrlo i ben. Ceir manylion yr adborth gan bob sefydliad yn yr Atodiad	
2.2	**Panel Adfer Arfaethedig Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr/Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned** Mae adroddiad gyda dull cyffredinol o adfer ar gyfer y Cyngor yn mynd i Gabinet Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr ar 30/6 a fydd yn sefydlu panel adfer ar hyd llinellau craffu a fydd yn datblygu cynllun a blaenoriaethau. Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr yn ystyried y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn hanfodol i gynhyrchu asesiad effaith ac i gadw llygad barcud wrth i sefyllfaoedd ddatblygu. Gofynnir i'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus roi tystiolaeth i'r panel pan gaiff ei sefydlu. **Cam Gweithredu: Bydd LG yn cysylltu â thîm cymorth y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus unwaith y bydd y panel wedi'i sefydlu** Cefnogwyd y gwaith o ddatblygu asesiad o'r effaith ar y gymuned gan y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus a fyddai'n diweddaru/ategu ein hasesiad WB a hefyd yn ddefnyddiol i wirio ein blaenoriaethau a'n hamcanion. Gofynnwyd i bob aelod gyfrannu at yr asesiad. Nodwyd bod hwn yn ddarlun sy'n dod i'r amlwg felly bydd angen i bob aelod ddarparu gwybodaeth, ymatebion ac adborth parhaus. **Cam gweithredu: Mae'r Aelodau'n ymrwymo i gyfrannu at asesiad o'r effaith ar y gymuned. Gofynnwyd am wirfoddolwyr ar gyfer grŵp gorchwyl a gorffen.** Awgrymwyd y dylid cael cydgysylltiad rhanbarthol o asesiad o'r effaith ar y gymuned ac ymateb cyffredin lle y bo'n bosibl. **Cam gweithredu - timau'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus i gyfarfod i drafod cydgysylltiad rhanbarthol o asesiad o'r effaith ar y gymuned.** Teimlwyd bod amseru'n hanfodol i asesu a gweithredu cyn gynted â phosibl pan ddaw'r cynllun ffyrlo i ben ym mis Hydref. Bydd hyn yn effeithio ar yr economi, ac ar iechyd a lles unigolion a chymunedau.	**LG** **Pawb** **Pawb/ JJ** **JJ/HH**
2.3	**Rhyddhau ac Adfer**	
	Yn dilyn trafodaethau ar yr effaith ar wasanaethau a defnyddwyr gwasanaethau, tynnwyd sylw at y materion allweddol canlynol ar gyfer adfer	
	Trais Domestig Yn genedlaethol, mae pryder ynghylch y risg gynyddol o drais domestig. Mae adroddiadau ac atgyfeiriadau ym Mhen-y-bont ar Ogwr wedi bod yn isel ond yn codi tuag at normal. Mae'r ymgyrch 'dydych chi ddim ar eich pen eich hun' yn cael ei hyrwyddo i annog dioddefwyr i siarad. Yn genedlaethol, mae mathau o alwadau i linellau cymorth Trais Domestig hefyd wedi newid. Mae atgyfeiriadau gan sefydliadau wedi gostwng yn sylweddol tra bod llawer mwy o alwadau gan unigolion erbyn hyn ac mae'r sefyllfaoedd hynny'n fwy cymhleth. Canfu Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru fod atgyfeiriadau ar gyfer cymorth, amddiffyn ac atal dioddefwyr Trais Domestig wedi lleihau ar ddechrau'r ynysu ond rhoddwyd sylw i hyn ac mae ymweliadau diogelwch â chartrefi risg uchel yn digwydd erbyn hyn. Mae BAVO hefyd wedi bod yn cyfeirio pobl at CALAN, ac at y canolfannau cymorth cynnar.	

	Mae gan y Gwasanaeth Prawf bryder penodol ac wedi bod yn archwilio trais domestig am risgiau uchel ac uchel iawn gan nad yw swyddogion wedi gallu mynd i gartrefi i weld y sefyllfa ddomestig. **Darparu data ar linell gymorth genedlaethol cam-drin domestig 'byw heb ofn' Cymru.**	**AF**
	Iechyd Meddwl Mae effaith covid-19 ar iechyd meddwl yn peri pryder sylweddol ar draws y partneriaid ac mae ei effaith i'w gweld eto. Dywed y gwasanaethau Cymorth i Ddioddefwyr fod y straen o aros i dreialon fynd rhagddynt wedi cael effaith ar iechyd meddwl dioddefwyr a thystion. Mae problem enfawr hefyd o ran iechyd meddwl troseddwyr benywaidd ac mae hyn wedi arwain at rai hunanladdiadau. Mae pryder go iawn ei bod yn anodd cael gwybodaeth am bobl y mae angen cymorth arnynt gan nad oes adroddiadau neu atgyfeiriadau yn dod drwodd yn y ffordd arferol.	
	Lleihau Allyriadau Carbon Un mater i'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn y dyfodol fydd gweld sut y gall ein sefydliadau gyfrannu at gynnal y gostyngiad mewn CO2 a brofir yn ystod y cyfnod clo yn y dyfodol. Dylai’r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus fod yn hyrwyddo cynnal byw carbon isel a chraffu ar benderfyniadau ar draws y partneriaid er mwyn sicrhau bod Pen-y-bont ar Ogwr yn dilyn WFGA wrth gynllunio adferiad.	
	Grwpiau agored i niwed Yn genedlaethol, gwyddom y bu effaith anghymesur ar bobl BAME, pobl anabl a phobl ifanc, sydd wedi cael eu heffeithio’n benodol gan yr economi ac o ran eu hiechyd a’u lles. Mae galwadau i Childline yn ymwneud â phryderon am gam-drin rhywiol a cham-fanteisio. Wrth i’r cyfnod clo ddod i ben, mae pryder ynghylch sut i ddelio â materion fel grwpiau o bobl ifanc ac effaith ar ddysgwyr sy’n agored i newid. Yr her yw nodi pwy yw'r rhai sy'n agored i niwed, yn enwedig plant a phobl ifanc a phartneriaid sy'n gweithio i nodi dysgwyr sy'n agored i niwed a phlant a phobl ifanc sydd mewn perygl wrth i'r cyfyngiadau gael eu llacio. Adroddir bod galw cynyddol am eiddo rhent wrth i bobl ddiweddu perthnasoedd neu ffoi rhagddynt sy'n dangos risg o effaith teuluoedd yn chwalu yn y dyfodol. Tynnir sylw hefyd at dlodi bwyd fel problem. **Gweithredu: AF i archwilio a ellir dadansoddi data o'r arolwg plant i lawr i lefel ALl a'i rannu.**	**AF**
	Newid defnydd mannau gwyrdd Mae partneriaid wedi sylwi ar y newid defnydd o fannau gwyrdd. **Cam gweithredu: cynnwys mannau gwyrdd a theithio llesol a chanlyniadau'r arolwg mannau gwyrdd yn yr asesiad o'r effaith ar y gymuned.**	**HH**
	Gwirfoddoli a chyfleusterau cymunedol Mae dwbl nifer y gwirfoddolwyr wedi bod yn dod ymlaen ledled Cymru ond disgwylir y bydd hyn yn gostwng wrth i bobl ddychwelyd i'r gwaith.	

MAE’R DDOGFEN YMA HEFYD AR GAEL YN SAESNEG. THIS DOCUMENT IS ALSO AVAILABLE IN WELSH

	Mae angen inni feddwl sut y gallwn adeiladu ar y diddordeb a welsom mewn gwirfoddoli. Efallai y bydd gwirfoddolwyr lleol ar gael i gefnogi grwpiau cymunedol i ailddechrau arni, a byddai gwaith di-dâl yn cefnogi hynny hefyd gan y bydd gwaith ad-dalu/di-dâl cymunedol yn dod yn ôl o dan ymbarél y Gwasanaethau Prawf o fis Mehefin 2021. Mae Covid-19 wedi effeithio ar gyfleusterau cymunedol, treftadaeth a chyfleoedd diwylliannol ac mae angen i'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus ystyried sut y gellir eu cadw i fynd. Bydd grantiau elusennau bach drwy Gyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr yn ddefnyddiol iawn i gynnal rhai canolfannau a mannau cymunedol yn ystod y cyfnod hwn gan yr effeithiwyd ar gynhyrchu incwm.	
2.4	**Cyfleoedd ar gyfer gweithio'n fwy effeithiol**	
	Nid oedd llythyr y Gweinidog yn glir ynghylch trefniadau gweithio gyda grwpiau eraill. Mae angen ystyried rôl y RCGI, RPB a'r hyn sy'n gysylltiedig â'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus. Mae pryder ynghylch dyblygu oherwydd eu bod yn rhannu'r un aelodau. **Cam Gweithredu: MB/MM i drafod sut i alinio'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus a RCG, JJ i gael aelodaeth a thelerau cyfeirio LRF a SRG**	**MB/MM/ JJ**
2.5	**Datganiad y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus.** Cytunwyd y dylai'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus wneud datganiad ar ganlyniad yr asesiad a'n dull gweithredu wrth symud ymlaen.	**MB**
3	**Eitemau Busnes**	
3.1	**Adroddiad Blynyddol** Roedd gwaith ar yr adroddiad blynyddol wedi dechrau cyn Covid-19 felly gallwn gyhoeddi i fodloni'r terfyn amser statudol. Roedd yr Aelodau'n falch o ddosbarthu'r cynllun drafft ac ni chynigiwyd unrhyw ddiwygiadau. **Cam Gweithredu: Cymeradwywyd yr adroddiad blynyddol i'w gyhoeddi.**	**HH**
3.2	**Cyllid Rhanbarthol Llywodraeth Cymru ar gyfer Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus.** Anfonodd y Gweinidog lythyr at Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus yn datgan y byddai cyllid ar gyfer Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus ar gyfer 2020-21 yn cael ei ganslo. Er bod y penderfyniad hwn yn siomedig gan y bydd gan Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus rôl bwysig i'w chwarae o ran adferiad, cytunwyd nad oedd angen ymateb.	
4	**Dyddiad ac Amser y cyfarfod nesaf**	
4.1	Cyfarfod nesaf y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus i'w gynnal ar yr amlder arferol. **Cam gweithredu: dyddiad penodol ar gyfer cyfarfod y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn y dyfodol.**	**HH**

Cofnod Gweithred		
Eitem	**Cam Gweithredu**	**Gan**
2.2	**Bydd LG yn cysylltu â thîm cymorth y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus unwaith y bydd y panel wedi'i sefydlu**	**LG**
2.2	**Timau'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus i gyfarfod i drafod cydgysylltiad rhanbarthol asesiad o'r effaith ar y gymuned**	**Timau cymorth y**

MAE'R DDOGFEN YMA HEFYD AR GAEL YN SAESNEG. THIS DOCUMENT IS ALSO AVAILABLE IN WELSH

		Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus
2.2	**Mae'r Aelodau'n ymrwymo i gyfrannu at asesiad o'r effaith ar y gymuned.**	**PAWB**
2.2	**Gofynnwyd am wirfoddolwyr ar gyfer grŵp gorchwyl a gorffen**	**JJ/Pawb**
2.3	**Darparu data ar linell gymorth genedlaethol cam-drin domestig 'byw heb ofn' Cymru**	**AF**
2.3	**AF i archwilio a ellir dadansoddi data o'r arolwg plant i lawr i lefel ALl a'i rannu.**	**AF**
2.3	**Cynnwys mannau gwyrdd a theithio llesol a chanlyniadau'r arolwg mannau gwyrdd yn yr asesiad o'r effaith ar y gymuned.**	**HH**
2.4	**MB/MM i drafod sut i alinio'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus a RCG**	**MB/MM**
2.4	**JJ i gael aelodaeth a thelerau cyfeirio LRF a SRG**	**JJ**
3.1	**Cymeradwywyd yr adroddiad blynyddol i'w gyhoeddi.**	**HH**
4.1	**Pennu dyddiad ar gyfer cyfarfod y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus yn y dyfodol.**	**HH**

MAE'R DDOGFEN YMA HEFYD AR GAEL YN SAESNEG. THIS DOCUMENT IS ALSO AVAILABLE IN WELSH